

عنوان اصلی کارگاه؛ نقش تعاونی در اشتغال و قدرت افزایشی زنان

موضوع کارگاه؛

معرفی ظرفیت تعاونی و بستر تاریخی آن برای ایجاد کسب‌وکار و موفقیت در آن.

مخاطبان کارگاه؛ اعضای تعاونی خدمات و اعضا تعاونی‌های زیرمجموعه شهرداری

تعداد شرکت‌کنندگان؛ ۳۰ نفر

مدت زمان کارگاه؛ ۲۰۰ دقیقه

چیدمان کارگاه؛ شش میز با پنج صندلی برای استقرار شش گروه پنج نفر

زمان برگزاری؛ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۶

آغاز کارگاه؛ ساعت ۹ صبح

زمان انجام سی دقیقه

فاز اول؛ طرح مسئله مبنی بر ضرورت چگونگی راه‌اندازی کسب‌وکار زنانه

در ابتدا صندلی‌ها به شکل دایره در وسط چیده شده است، و همگان روی این صندلی‌ها می‌نشینند و خواهش می‌کنیم که هرکدام خودشان را معرفی کنند و از عدد یکتا پنج بشمارند و سپس همه افرادی که شماره یک را تکرار کردند صندلی خود را بردارند و در میز اول مستقر شوند و به این ترتیب شش میز با سی نفر گروه‌بندی می‌شود. (۱۵ دقیقه زمان لازم است)

به محض استقرار سؤال‌های پری آزمودن به افراد ارائه می‌شود. و از آن‌ها خواسته می‌شود که طی ۷ دقیقه به سه سؤال پاسخ دهند؛

۱- انتظار شما از شرکت در کارگاه اشتغال و قدر یابی زنان از طریق تعاونی چیست؟

۲- آیا راه‌اندازی کسب‌وکار برای زنان ضروری است؟ الزامات آن کدام است؟

۳- موانع راه‌اندازی کسب‌وکار موفق برای زنان چیست؟

ورود به بحث با یک طرح مسئله ساده آغاز می‌شود؛

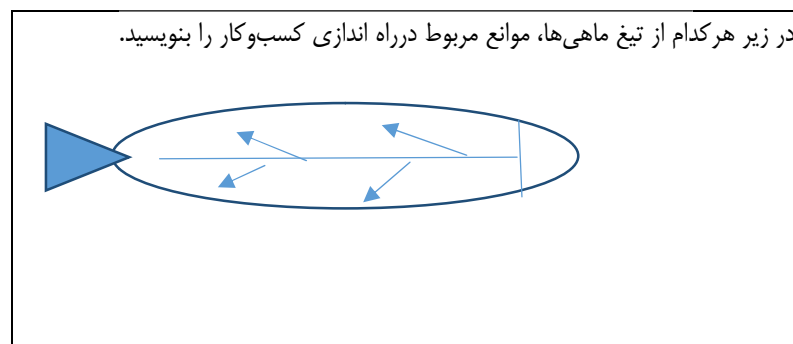
چگونه می‌توان یک کسب‌وکار موفق زنانه راه‌اندازی کرد؟

برای پرداختن به این پرسش از بازی تیغ ماهی استفاده می‌شود؛ به هر گروه یک کاغذ داده می‌شود که روی آن یک ماهی ترسیم شده و ماهی چهار تیغ اصلی دارد؛ عنوان هر کدام از تیغ‌ها به این قرار است؛ دلایل اجتماعی- اقتصادی- فرهنگی و سیاسی

از آن‌ها خواسته می‌شود ذیل هر تیغ بزرگ به طرح مسائل عینی و مثال‌های واقعی مربوط به عنوان موانع راه‌اندازی کسب‌وکار مبادرت کنند. برای این کار ۱۰ دقیقه زمان اختصاص داده می‌شود. سپس نماینده هر گروه فرصت قرائت گزارش داده می‌شود و تسهیلگر دلایل را روی تخته به تفکیک یادداشت می‌کند. (۱۰ دقیقه)

پیش‌بینی می‌کنیم که مشکلات طرح‌شده از سوی شرکت‌کنندگان عبارت باشد از؛

- (دلایل اقتصادی) فقدان سرمایه کافی، ریسک بالای کار تک نفر
- (دلایل سیاسی) ندادن تسهیلات به زنان برای راه‌اندازی کسب‌وکار
- (دلایل اجتماعی) نداشتن اعتماد به افراد برای شراکت، نداشتن تجربه و مهارت کافی و لازم
- (دلایل فرهنگی) ناباوری جامعه به کارآمدی زنان

ساعت ۹:۱۵

طول زمان اجرا ۲۰ دقیقه

فاز دوم؛ معرفی واژه به عنوان شکلی از کار مشارکتی

توضیحات تسهیلگر

طرح بحث واژه به عنوان شکلی از کار مشارکتی با ویژگی‌های منحصربه‌فرد؛ یک سازمان کار سنتی زنانه در ایران معرفی می‌شود که از چنان موفقیتی برخوردار بوده است که مهر و موم‌های سال ادامه داشته و نزدیک به یک سوم جمعیت زنان کل کشور در آن سهیم بودند.

شرایط اقلیمی و وجه تولید در ایران تا دهه ۳۰ توضیح کوتاهی داده می‌شود؛

ایران تا سال ۳۵ روستانشین بوده است و نزدیک به هیجده میلیون نفر جمعیت داشت که نه میلیون نفر از آنان زن بودند؛ اکثر خانواده‌ها کم یا بیش دارای دام بوده‌اند و به تبع آیدی مشخصی از شیر داشته‌اند که فقط به استفاده شخصی خانواده می‌آمد.

شرایط موجود در زندگی ایرانیان روستانشین؛

- شیر یک ماده مقدس بود که خرید و فروش آن برای مردم مکروه تلقی می‌شد
- شیر فسادپذیر بود و در زمان کوتاه و با سرعت خراب می‌شد.
- فن‌آوری برای نگهداری شیر وجود نداشت (برق - یخچال و ...)
- شیر خانواده‌ها معمولاً مازاد بر احتیاج شخصی بود
- وضعیت معیشتی خانواده‌ها بسیار خراب بود و نیاز به درآمدزایی داشتند
- شیر دام در فصول محدودی بود و همیشه شیر در اختیار نداشتند

تشکیل واژه و پاسخ متناسب با شرایط و نیازها؛

واژه یک کار گروهی منسجم منظم و هدفمند است که در زمینه‌های مختلف وارد فعالیت می‌شد. در شیرواره جریان از این قرار بود که تعدادی از افراد که شیر محدودی از دامشان می‌گرفتند اصطلاحاً وارد واژه می‌شدند و شیر را برای فرآوری به اشتراک می‌گذاشتند و محصولاتی مانند ماست، کره و روغن، قیماق، سرشیر و کشک تولید می‌کردند. بعد از آن واژه محصولات، نیاز اعضای واژه را برطرف می‌کرد و مازاد آن‌هم به فروش می‌رسید و خانواده‌ها از سود اقتصادی بهره‌مند می‌شدند. شیر به اشتراک گذاشته به یک‌میزان نبود ولی سهم بری از فراورده به یک اندازه بود. برای جبران این سطح اختلاف کسانی که شیر کمتر را به اشتراک می‌گذاشتند، با کار بیشتر برای فرآوری سعی به جبران می‌کردند.

ساختار واژه؛

- انتخاب هم‌واره‌ها به‌طور دلخواه و بنا بر اراده افراد انجام می‌شود و به دلایلی هر سال تکرار می‌شود
- انتخاب هم‌واره بر اساس پاکیزگی، صداقت، رفاقت، هم‌آئینی، کار راه‌انداز بودن، اهل کار بودن انجام می‌شد.
- خویشاوندی، هم‌طایفی، مذهب، طبقه اجتماعی
- تعیین سر‌واره که به روابط، وظایف و مسئولیت‌ها نظارت دارد و به او اوسا یا بزرگ‌واره هم می‌گفتند. او سالی یک‌بار توسط اعضای واژه انتخاب می‌شد. (اسم هم‌واره‌ها را می‌نوشتند و در کلاهی می‌ریختند و بچه‌ای کلاه را می‌چرخاند و اسامی و یا چیزهایی که نشان‌دار بود را جمع می‌کرد و سپس اسم یکی را بیرونمی‌آورد و هر که بود، کلاه را بر سر او می‌گذاشت و به سر‌واره تبدیل می‌شد.)

در حلقه وارہ چه می گذشت؟

پس از انتخاب هم وارہ ها توسط هم و انتخاب سروارہ توسط اعضا، قول و قرارها گذاشته می شد و در شبانه روز دو بار شیرها جمع آوری می شد و به منزل و یا چادر سروارہ برده می شد. او شیرها را به روش خاص اندازه گیری می کرد که به آن چوب خط کردن می گفتند و کار دقیق و فنی بود زیرا بدهکاران و بستانکاران وارہ از این طریق معلوم می شدند.

پس از آنکه شیر به سروارہ تحویل و او شیر را اندازه گیری کرد به نفر دیگری از هم وارہ ها تحویل می دهد. بعد از شاوارہ افراد مشخصی در مسیر تحویل شیر و فرآوری آن قرار دارند. (دوم شه، سیم شه، چارم شه)

فواید وارہ؛

- یک کاسه کردن امکانات (تجمیع امکانات)
- آزاد کردن نیروی اضافه و اشتغال آن ها در جای دیگر
- استفاده از زمان
- گذراندن اوقات فراغت زنان
- فن آوری در تولید ظروف و مهارت های فرآوری شیر
- شکل گیری روابط اجتماعی مبتنی بر همکاری و دوستی
- فضای کار زنانه که به استقلال زنان در مباحث مالی و مدیریتی منجر می شد

سودمندی های وارہ در جامعه کشاورزی ایران سبب شد که از نه میلیون جمعیت زنان تا سال ۳۵، دو میلیون نفرشان عضو وارہ باشند تا از این طریق هم به آیدی مالی خانواده کمک کنند و هم از شیر به عنوان محصول در دسترس و عمومی بهترین و بیشترین بهره را ببرند.

رمز جادویی وارہ روح همیاری و مشارکت بود.

ساعت ۱۰

طول زمان اجرا ۲۰ دقیقه

فاز سوم؛ بازگشت دوباره ساختار تعاونی و مقایسه آن با واژه

فعالیت گروهی؛ بعد از مرور واژه انتظار می‌رود که مشارکت‌کنندگان بتوانند با درک ساختار واژه راهکارهایی برای موانع کسب‌وکار که در فاز قبلی طرح شده است، پیدا کنند تا از این طریق به نکته کلیدی **کار مشارکتی** نزدیک شویم.

به مشارکت‌کنندگان در هر گروه یک کارت داده می‌شود که روی آن ۳ راهکار واژه را برای مشکلات کسب‌وکار که خود نوشته‌اند را دوباره بازنویسی کنند و در مقابل آن راه‌حلی از مدل کار در واژه استخراج و جلوی آن بنویسند. (۷ دقیقه)

در ستون سمت راست ۳ مشکلی را که در کسب‌وکار خود با آن مواجهید بنویسید و سپس در ستون سمت چپ راه‌حلهایی را که می‌توانید از دل برای آن‌ها پیشنهاد کنید، یادداشت کنید.

مشکلات کسب‌وکار	راهکار واژه برای مشکلات ما

نکته قابل جمع بندی در اینجا باید بردن بحث به سمت موفقیت ساختار مشارکتی در کسب‌وکار و فواید آن باشد. بعد از این بحث تسهیلگر می‌کوشد به مسئله تعاونی به‌عنوان ساختار کار مشارکتی برگردد که در واقع ادامه شکل مدرن واژه تلقی می‌شود و به شباهت‌ها و تفاوت‌های آن می‌پردازد.

مرور تعاونی به عنوان شکل همکاری مشارکتی در روزگار ما

بعد از سال ۳۵ و در روند نوسازی های دولتی، ساختار تعاونی به عنوان یک سازمان کار رسمی از سوی دولت تعریف شد و در غالب اداره و بعدتر وزارتخانه تعریف شد. تعاونی یک تشکل گروهی بود که بنا بر میل و انتخاب افراد تشکیل می شد و در قالب همکاری بنای کار اقتصادی گذاشته می شد. تمام کسانی که اقدام به خرید سهم و ورود به تعاونی کرده اند دارای حق رای، نظر دهی و سهم اقتصادی در تعاونی هستند. این فضا، زمینه مشارکت اعضا و حضورشان را در رویه های تعاونی تضمین می کرد. تعاونی دارای یک مدیرعامل است که توسط اعضا تعیین می شود و او به تنظیم مناسبت ها و مدیریت امور جاری اقدام می کند.

اصول طلایی تعاونی

آزادی و اختیار، مسئولیت پذیری و اختیارات همگانی، همیاری متقابل و ایجاد منافع همگانی.

جداول مقایسه شباهت ها و تفاوت های واژه و تعاونی در قالب جداول در پاورپوینت نمایش داده می شود و مرور می شود.

شباهت های واژه با تعاونی

تعاونی	واژه	
انتخاب و ورود آزادانه و اختیاری	افراد خود همواره را انتخاب می کنند	عضویت
توسط اعضا صورت می گیرد یعنی خودگردان است	توسط اعضا صورت می گیرد یعنی خودگردان است	اداره
مدان مسئولیت پذیری به تهدید سرمایه جمعی منجر می شود	رفتن مسئولیت به معنای خراب شدن شیر و از دست رفتن سرمایه همگانی است	مسئولیت پذیری همگانی
توسط اعضا انجام می شود	توسط همواره ها صورت می گیرد	انتخابات و مدیریت
اعضا در تصمیم گیری و بهره مندی از آیدات اقتصادی برابرند	همه در میزان آورده برابرند...	برابری
زنان سهم کمی از منابع اقتصادی داشته اند (ارث یک سوم، خانه داری، دستمزد کمتر از مردان ...)	و تنها امکان اقتصادی زنان بوده اما مقدار آن برای کار اقتصادی و یا حتی خودمصرفی محدود است	آورده های اندک
نره خوردن منافع فردی در منافع جمعی به همکاری منجر می شود و ضرورت فهم منافع جمعی را ایجاد می کند	همکاری و همیاری به ایجاد روابط دوستانه منجر می شود و توانایی کار گروهی را ایجاد می کند	مهارت ایجاد ارتباط
یک سازمان کار اقتصادی سودآور است	های فردی برطرف شاهد و مازاد آن به سود اقتصادی منجر می شود	خودمصرفی و سود اقتصادی

تفاوت واژه با تعاونی

تعاونی	واژه
ونی وجه اقتصادی غالب‌تری دارد و ایجاد سود در آن مبنای تشکیل گروه است	در واژه اصل بر مبادله است و کمتر به آیدی مالی و سود اقتصادی توجه می‌شد.
تعاونی یک سیستم رسمی و قانونی است،	غیررسمی و با خودتنظیمی از سوی مردم شکل می‌گیرد و قراردادهای فردی ضامن پیشبرد کار است

ساعت ۱۰:۲۰

طول زمان اجرا ۲۰ دقیقه

فاز چهارم؛ پرداختن به تعاونی به عنوان بستر مناسب برای کسب و کار زنانه.

سؤال اصلی این است که چرا تعاونی با سابقه فرهنگی وارّه، مکان مناسبی برای اشتغال زنان است؟

پیشینه تاریخی مشارکت اقتصادی و اجتماعی زنان در ایران

توضیحات تسهیلگر؛ در تمام جوامع به‌طور تاریخی مشارکت زنان در کارهای تولیدی و اقتصادی سابقه‌ای طولانی دارد. در ایران هم زنان در بازار کار سنتی، به‌خصوص در محیط روستا، فعال بوده‌اند اما از آنجاکه محل کار و محل زندگی مشترک بوده است، کار زنان کمتر به‌عنوان کار اقتصادی تلقی شده است بلکه بیشتر همان کار خانگی با اهمیت کمتر بوده است.

مشارکت اقتصادی زنان می‌توانست به‌طور مستقیم و یا غیرمستقیم باشد. انجام رایگان کار خانگی و نگهداری از کودکان و سالمندان خانواده به شیوه‌ای غیرمستقیم و با مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی متعددی مانند صنایع دستی (قالیبافی، حصیربافی و...)، امور زراعی و کشاورزی (کشت و تهیه‌ی توتون، چای، برنج، گندم، جو، کتان و...)، دامداری، تولید پوست حیوانات، چرم، ابریشم و... به شیوه‌ی مستقیم از ارکان مهم اقتصادی خانواده و جامعه‌ی ایرانی به‌شمار می‌رفتند.

بنابراین، کار و فعالیت اقتصادی زنان در خانواده و جامعه‌ی ایرانی موضوع جدیدی نیست؛ اما به‌موازات صنعتی شدن و رشد فناوری و بروز تغییرات بنیادین در سبک زندگی زنان، اشتغال آنان شکل تازه‌ای به خود گرفت و محیط کار و زندگی زنان از یکدیگر جدا شد و با بیرون بودن زنان از خانه در ساعات کاری (عمدتاً به‌صورت تمام‌وقت) و درآمدزایی مستقل برای آنان همراه شد.

با آنکه فعالیت‌های اقتصادی زنان در طول تاریخ برای بسیاری از خانواده‌ها، به‌ویژه در جامعه‌ی روستایی و به‌تبع آن اجتماع، نیازی ضروری و حتی حیاتی به‌شمار می‌رفته است (زیرا اقتصاد خانواده‌ها شیوه‌ی مبتنی بر تولید و خودگردان بوده است)، اما با این‌وجود باور عمومی، شرایط خانوادگی، نگاه مذهبی تعلیم و تربیت در خانواده مبتنی بر عدم حضور زن در فضای شغلی خارج از خانه بوده است.

قوانین حاکم بر نهاد خانواده طبق دیدگاه اسلامی شامل حقوق و تکالیف زوجین مبتنی بر حمایت‌های مالی و عاطفی از زن است. بنابراین، در عین حال که حق اشتغال زنان در دیدگاه اسلام به رسمیت شناخته شده است، اصل، بر عدم ضرورت اشتغال زن در جامعه‌ی اسلامی است. جامعه‌ای که در آن، قوانین اسلامی مرد را ملزم به تأمین همه‌جانبه و مطلوب نیازهای زن و فرزندان می‌کند. در حقیقت، در این دیدگاه ضرورت‌های زندگی زن و مرد، به دلیل تفاوت‌های جسمانی و روانی آن‌ها، دارای اولویت‌بندی‌های متفاوتی است؛ اما با وجود چنین اصلی، در برخی از شرایط اجتماعی و خانوادگی، ضرورتی به وجود می‌آید که اشتغال زنان اجتناب‌ناپذیر می‌شود. اما امروز، اقتصاد خانواده‌های ایرانی با تغییرات بنیادینی روبه‌رو شده است.

ضرورت اشتغال برای زنان؛ چه زمانی اشتغال زنان به یک ضرورت تبدیل شد؟

- ۱- عدم تناسب درآمد شاغلین مرد با مخارج خانواده در شرایط خاص اقتصادی کشور است. در برخی از دوره‌های زمانی، مردان قادر نیستند به‌تنهایی تمامی مخارج خانواده را برای برخورداری از یک سطح متوسط از زندگی تأمین کنند و زن، در چنین شرایطی، به‌ناچار می‌بایست در اقتصاد خانواده مشارکت فعال داشته باشد. در حقیقت، استفاده از نیروی کار زنان در این دوره‌ها برای رفع مشکلات اقتصادی خانواده و جامعه لازم می‌شود.
- ۲- افزایش سطح تحصیلات در جامعه‌ی زنان و یا کسب مهارت‌ها و تجارب مختلف محرکی جدی برای حضور آنان در میدان‌های مشارکت اقتصادی و اجتماعی است.

- ۳- کار خانگی، مانند گذشته، تمام اوقات مفید یک زن را پر نمی‌کند و زنان تمایل به استفاده بیشتر و مختص به خود از زمانشان دارند. احترام جامعه به زنان شاغل و ارتقا و استقلال اقتصادی آنان منجر به تقویت انگیزه اشتغال برایشان می‌شود.
- ۴- مشاغل خاص؛ فضای فرهنگی ما ایجاب کرد که به موازات به وجود آمدن سمت‌های خاص مانند پرستاری، پزشکی و معلمی، زنان نیز ارائه‌دهنده خدمات به زنان باشند و وارد فضای مشارکت شوند. زنان، برای رفع نیازهای پزشکی خود، از خدمات پزشکان و پرستاران هم‌جنس خود بهره‌مند شوند.
- ۵- وقوع رخداد‌های خاصی مانند جنگ زنان را در مسائل اجتماعی و به‌ویژه اقتصادی وارد می‌کند. در این شرایط، عدم حضور مردان در خانواده، بخش عمده‌ای از زنان را ملزم به مشارکت اقتصادی و اجتماعی می‌کند.
- ۶- سیاست خودکفایی حضور زنان در اقتصاد را افزایش داد. در طول جنگ، زنان در چارچوب گروه‌های خودیاری به کارهای متعددی از جمله تعلیمات نظامی و ایدئولوژیکی، کمک به خانواده‌های شهیدان و اسیران جنگی، خدمت کردن در نهضت سوادآموزی، تدریس داوطلبانه در مناطق محروم و روستایی و آماده کردن غذا، دارو و لباس برای مردانی که در جبهه‌ها می‌جنگیدند.»
- ۷- بخشی دیگری از زنانی که ضرورتاً وارد عرصه‌ی اقتصاد می‌شوند در خانواده‌های بد سرپرست یا بی‌سرپرست زندگی می‌کنند. در این خانواده‌ها، فوت یا عدم مسئولیت‌پذیری مرد، زن را با چالش‌های اقتصادی متعددی روبه‌رو می‌کند.

در زمینه‌ی اشتغال، زنان شامل سه گروه خاص می‌شوند: **زنان متأهل، زنان سرپرست خانواده و زنان مجرد**. این سه گروه با شرایط متفاوتی روبه‌رو هستند و ضرورت اشتغال برای هر یک از این سه گروه متفاوت است؛ البته هر یک از این سه گروه نیز به دسته‌های کوچک‌تری از لحاظ تشابه در وضعیت اقتصادی خانواده قابل تقسیم هستند. برای نمونه، زنان متأهل خود سه دسته هستند. یک گروه کسانی هستند که خود و فرزندان، توسط همسر، از لحاظ مالی کاملاً تأمین می‌شوند. گروه دیگر زنانی هستند که با وجود تأهل و نیز تلاش مرد برای تأمین مایحتاج خانواده، با مشکلات مالی عدیده‌ای روبه‌رو هستند و دسته‌ی سوم، زنان بد سرپرستی هستند که علی‌رغم تأهل، هیچ‌گونه حمایت مالی از طرف مرد دریافت نمی‌کنند و بعضاً باید علاوه بر فرزندان، مخارج همسرشان را نیز تأمین کنند.

شرایط اجتماعی و اشتغال زنان؛ تغییرات جمعیت شناختی در جامعه امروز؛

- ۱- بالا رفتن نرخ بیکاری در جامعه که بین ۱۰-۱۲ درصد اعلام شده است و مشکلات اقتصادی در پی آن ایجاد شده است
- ۲- بالا رفتن سن ازدواج؛ میانگین ۲۵ سال برای زنان و ۲۹ سال برای مردان تا سال ۹۰
- ۳- پایین آمدن میزان ازدواج، بالا رفتن شمار مجردیم؛ یک میلیون دختر ازدواج نکرده بالای ۳۵ سال
- ۴- پایین آمدن نرخ تولد و آزاد شدن اوقات مادران و ایجاد فرصت برای ورود به باز کار
- ۵- بالا رفتن آمار طلاق به ویژه در افراد جوان تر که در چند سال اول ازدواج هستند؛ میزان طلاق در سال ۹۲ بیش از ۵ درصد بوده است.
- ۶- افزایش تحصیلات زنان، سال ۹۴ نزدیک به ۵۷ درصد قبولی کنکور را دختران تشکیل داده اند.
- ۷- افزایش زنان سرپرست خانوار، ۱۲ درصد خانواده های ایرانی زنان سرپرست خانوار هستند اما ۸۲ درصد این زنان بیکار هستند.
- ۸- افزایش اشتغال زنان، امروز از ۲۴ میلیون شاغل در کشور، ۴ میلیون زنان هستند.

چرا تعاونی امکان مناسب تری برای کسب و کار زنانه است؟

سؤال کارگاهی؛ هر گروه باید به طور شفاهی به این سؤال پاسخ دهد که چرا ظرفیت های تعاونی برای کار زنانه مناسب تر است و کار در تعاونی چه تغییراتی در زنان ایجاد می کند.

در جمع بندی بعد از مرور زیرساخت های تاریخی کار تعاونی و ماهیت اشتراکی آن و اصالت بخشیدن آن به فرد به جای سرمایه، و با مرور زمینه های اجتماعی و ضرورت کار برای زنان، سؤال پایانی این است که چرا تعاونی جای مناسب تری برای راه اندازی کسب و کار زنانه است.

در نهایت سه دلیل عمده توسط تسهیلگر در تکمیل و یا گردآوری پاسخ گروه ها ارائه می شود؛

- ۱- زنان سرمایه کمتری دارند و امکان تجمیع سرمایه و راه اندازی کسب و کار برای زنان بیشتر است
- ۲- از آنجاکه زنان با سرمایه کم می توانند وارد تعاونی و یا واژه شوند پس خود صاحب کار خواهند بود و بنابراین امکان مدیریت کار و اعمال در نظر برای آن ها فراهم خواهد بود ولی در بازار کاری که آن ها درش سهم ندارند و صرفاً کارگزار تلقی می شوند این امکان کمتر وجود دارد و بنابراین زنان دور از تجربه ورود به جریان های تصمیم سازی قرار خواهند داشت

تغییرات زنان به معنای قدرت یابی آن عبارت است از؛

- استقلال مالی
- ورود زنان به فضای همکاری و کسب مهارت برقراری ارتباط
- کسب تجربه و مهارت در فضای کاری
- کسب قدرت تصمیم گیری و مدیریت

کلید طلایی؛

برای قدرت یابی زنان از طریق اشتغال، تعاونی یک فرصت است

فاز پنجم: نشست نمونه‌های موفق

در فاز پایانی به بررسی یک نمونه موفق از کسب‌وکار زنانه در غالب تعاونی می‌پردازیم. از همه خواسته می‌شود که صندلی‌هایشان را بردارند و به شکل دایره (همان صورت اول که در کارگاه چیده شده بود، بنشینند) و مهمانان نیز داخل حلقه خواهند نشست. این نمونه تعاونی سیزده آبان است که توسط دو نفر از اعضایش اداره می‌شود؛ تسهیلگر به معرفی کوتاهی از این تعاونی می‌پردازد و از مهمانان دعوت می‌کند.

معرفی تعاونی؛ این تعاونی ۲۵ ساله است یعنی از سال ۱۳۷۰ شروع به کار کرده است؛ زیرمجموعه موسسه‌ای دیگر به نام «**کودکان دنیا**» است که در سال ۱۳۷۰ فعالیت‌هایش را در محله سیزده آبان شروع کرد. این موسسه در ابتدا به آموزش مربیان کودک و به راه انداختن مهدکودک‌های سیار در فضاهای سبز اقدام می‌کرد تا آنکه در ضمن انجام کار، مربیان احساس کردند که آموزش کودکان به تنهایی نتایج کافی و مطلوب ندارد بلکه لازم است مادران و خانواده‌ها هم در روند آموزش قرار گیرند. رفته‌رفته مربیان با توجه به توانایی‌های مادران، به فکر تأسیس یک تعاونی توسط آن‌ها افتادند که با استقبال روبه‌رو شد و در نهایت جمعی از مادران محله، تعاونی **زنان کوی سیزده آبان** را ثبت کردند و وارد کار پخت‌وپز و درست کردن کتاب‌های پارچه‌ای شدند. امروز این تعاونی هم در زمینه پخت‌وپز و هم آموزش موفق است. چندین کافه و رستوران و شرکت بزرگ مشتری ثابت تعاونی هستند و سفارش‌های زیادی هم برای جشن‌ها و مراسم دریافت می‌کنند و به‌جز این‌ها تعاونی، دوره‌های آموزشی کنترل خشم، تمرین آرامش، ارتباط بی‌خشونت و پدر خوب و دوره‌های کتاب‌خوانی و یوگا برگزار می‌کند.

پرسش از مهمانان؛

- ۱- چرا به تأسیس تعاونی فکر کردید؟
- ۲- شرایط تشکیل تعاونی، چالش‌های آن را بگویید.
- ۳- بعد از اینکه تعاونی تشکیل شد و شروع به کار کردید، چه مشکلاتی در فضای همکاری به وجود آمد و چگونه بر آن‌ها فائق آمدید؟
- ۴- تأثیر کار در تعاونی روی شخصیت و شرایط فردی زندگی شما چه بوده است؟
- ۵- می‌توانید یک تصویر از خودتان یا یکی از همکارانتان در پیش از ورود به تعاونی و بعد از آن به جمع ما بدهید؟

در انتها از افراد خواسته می‌شود که اگر سؤالی از مهمانان دارند به‌طور مستقیم بپرسند.

آزمودن؛

۱- چگونه زنان از طریق تعاونی به قدرتمندتر می‌شوند؟

۲- چرا تعاونی برای ورود زنان به سازمان اشتغال مناسب‌تر است؟

